

**ČTETE!
zastupitel Plevný
DONAHA...**

OPONENT

STRANA 1

OBČASNÍK O.S. OPONENT

WWW.OPONENT.CZ

ZDARMA

1/2010

Vážení čtenáři,

dovolte, abychom Vám představili nový chebský občasník. Naší snahou je přesvědčit Vás, abyste přestali láteřit, ať už doma, na ulici, nebo v hospodě, a místo toho přišli na zastupitelstvo. Anebo se ozvěte jinak! Například, že nám napíšete, my Vás dopis zveřejníme a budeme se snažit, aby Vaše slova nebyla zametena pod koberec. Stále totiž platí, že dokud se nepřestáváme zajímat o to, jak druzí rozhodují za nás, je šance na změnu k lepšímu. Přejeme nám všem, ať to vyjde!

Vaše redakce (info@oponent.cz)

NAHÝ V TRNÍ: Miroslav Plevný

Chebský zastupitel bude pobírat plat 37.529,- Kč, přestože již na radnici nebude, bude totiž děkanem...

Pan děkan Západočeské univerzity, ekonomické fakulty Miroslav Plevný přestává být od 1.3.2010 "funkčním", tj. uvolněným místostarostou města Chebu. Přesto bude od města pobírat výslužku 37.529,- Kč měsíčně (materiál č. ZM 33/2010, zasedání Zastupitelstva města Chebu ze dne 28.1.2010). Nejspíš je to odměna za všechno, co pro nás Chebany již udělal, jinak si neumím vysvětlit, proč člověk, který nebude soustavně pracovat na radnici, nám bere takové peníze. Ano, čtete dobře - bere peníze _____ nám. Jsme to totiž my - podnikatelé, **...bere nám peníze...** dělníci, zemědělci, řemeslníci, lékaři, _____ projektanti, my, daňoví poplatníci, na jejichž úkor nežije pouze přemnožený státní aparát, ale i samospráva. Dnes je už normální, že heslem "z cizího krev neteče" se kromě úředníků řídí také zastupitelstvo. Těm hloupým Honzům (daňovým poplatníkům) je přece snadné nakukat, jak je dobré, když starosta s klidem nabídne vysokou odměnu panu Plevnému, a ještě snaží se vysvětlit, proč pomyslná odpověď zní zcela bez výčitek: "Co bych si to nevzal, vždyť je to běžné". Abych byla spravedlivá, uvádím, že pan Plevný prohlásil na lednovém zastupitelstvu, tedy veřejně, že radnici neopustí (nejspíš, aby se radním moc nestýskalo). Slíbil, že tam bude trávit úterky a čtvrtky dopoledne. Spočítala jsem, že za tento projev útlocitu bude brát cca 1.000,- Kč/hod (9 dní v měsíci po 4 hodinách tj. 36 hodin za 37 tis.), což je hodinová sazba obvyklá pro "velké" odborníky. Nepopírám, že znalosti pana Plevného jsou na velmi vysoké odborné úrovni, vždyť je přece děkanem, ale je výše této odměny správná za volenou funkci? Musím se utěšovat, že stanovená odměna panu Plevnému je jistou prevencí před korupcí, i když mnohem blíže skutečnosti může být opačný názor. Nezbyvá než si představovat, kdo asi tak dohlédne nad dodržováním slibu pana Plevného. Že by studenti Západočeské univerzity? Myslím, že ti jako _____ jediní by byli schopní, byť z recese, říci, že pan děkan má za každou slíbenou a neodpracovanou hodinu na radnici odvést veřejně prospěšné práce v ceně 1 tis. Kč - ať si vezme lopatu, sněhu je ještě dost (alespoň zatím, mimochodem - sníh a naše peníze, s nimiž se takto hospodaří, mají velmi podobné osudy, nakonec se rozpustí a odtečou do nenávratna). *TEXT: GL*

...1.000,- Kč/hod...

OBSAH:

- 1 **Nahý v trní: Miroslav Plevný**
GABRIELA LICKOVÁ
- 1 **Kolik bude stát rekonstrukce KD?**
GABRIELA LICKOVÁ
- 2 **Úředník je horší než houmlesák**
GABRIELA LICKOVÁ
- 3 **Napsali jste nám ze Sokolova**
- 4 **Jak zničit politiku? Regionalizací!**
LADISLAV JAKL
- 4 **Zářivky a úsporné žárovky, aneb...**
VÁCLAV ŘEZNÍČEK

Kolik bude stát rekonstrukce kulturního domu Za mostní branou? Jen 144 mil. Kč?

Na zasedání Zastupitelstva města Chebu se dne 28.1.2010 projednával rozpočet na rekonstrukci kulturního domu Za mostní branou. V rozpočtu však není ani zmínka o tom, že bude proveden inženýrsko-geologický a hydrogeologický průzkum, což jsou samy o sobě finančně náročné položky, navíc **můžou prodražit stavbu o miliony**. Za dostačující není možné považovat geologický průzkum zmíněný ve výdajích na projekt, neboť tolik může stát důkladná rešerše, ovšem ne skutečný průzkum. To, že naši radní nemají představu o náročnosti geologického průzkumu, je neomlouvá, protože zkušeností už mají dost, **nebo se snad nepoučili ze zimního stadionu** a z ceny za hydrotechnické řešení problémů, které způsobila podzemní voda? Navíc, pokud započítáme náklady spojené s nákupem objektu a pozemků (18.404.796,- Kč) a náklady na projektovou dokumentaci (3.395.227,- Kč) dostáváme se hned o "dvacku" výš. Přejde nás tedy rekonstrukce na: **165.800.023,- Kč, nebo její cena bude dále stoupat do nebeských výšin?** *TEXT: GL*

Úředník je horší než houmlesák

Úředník je osoba pracující pro státní správu - z definice je cítit úředníkovou nepostradatelnost i jistá prestiž. V opačném gardu stojí houmlesák, osoba bez přístřeší, žebrák. Podívejme se na oba v běžném životě a pokusme se jejich postavení posoudit v přeneseném významu slova „cizopasník“. Z výsledků personálních auditů je zřejmé, že úředníci jsou na mnoha místech přebyteční. Pro rychlou představu uvádím počty úředníků v ČR dle výběrového šetření [1] ČSÚ. Ve druhém čtvrtletí v r. 2009 pracovalo v odvětví dle CZ-NACE ve veřejné správě a obraně, v sociálním zabezpečení 317,1 tis. osob. Dle téže tabulky v KZAM (klasifikace zaměstnání) pracovalo ve 2. čtvrtletí 2009 jako nižší administrativní pracovník (úředník) 359,7 tis. osob. Zásadním pro další úvahy je předpoklad, že pokud nebudou na úřadě udržovány nepotřebné osoby, daňoví poplatníci si budou moci ponechat své peníze, které jim jsou dnes odebrány na podporu těchto osob. Jednoduchou dedukcí se dobíráme k hypotéze, že přebyteční úředník je parazit žijící na úkor daňového poplatníka. Pokračujme ve zkoumání - příroda je moudrá, parazit si dává dobrý pozor, aby svého hostitele nezabil. Pokud by k tomu totiž došlo v nevhodný okamžik, zemře s hostitelem i on. Položme si otázku: „Má tuto schopnost i přebyteční úředník?“ Když se totiž konečně dozvíme, že se z úřadů bude propouštět, zároveň slyšíme: „odborní pracovníci ve státních úřadech a organizacích nesouhlasí...“. Samozřejmě i daňový poplatník má možnost tuto ochranu překonat - činnost odborových organizací může být omezena zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu bezpečnosti státu, veřejného pořádku nebo práv a svobod druhých (Listina základních práv a svobod), ovšem daňový poplatník, coby hostitel, zřejmě dosud nepostřehl, že se jeho smrt kvapem blíží a pouze nečinně přihlíží... K jakému závěru tedy docházíme? Ze vztah přebytečního úředníka a daňového poplatníka jako parazitování nelze charakterizovat? Že je to něco mnohem horšího (parazit přece ví, že přijít o hostitele i pro něj znamená smrt)? Chceme-li společenský vztah úředník - daňový poplatník nějak rozumně definovat, musíme se ptát, co vede k tomu, že jsou ve státní správě zaměstnáváni lidé nepotřební, kteří nevykonávají služby odpovídající výši jejich platu. Jestliže nechci být pesimistkou (a nepředpokládám, že neustálé posilování české byrokracie je důsledkem snahy o přerozdělení všeho), pak se mi jako možný důvod jeví umělá zaměstnanost. Bohužel, záporný účinek skryté podpory sám o sobě je v tomto případě umocněn horlivostí podporovaných osob, neboli úředníkově nutkáním dokázat všem, že zbytečný není. Úředníková aktivita nás přivádí k další možnosti - ztratili jsme snad kontrolu nad cíli a prostředky řízení ve veřejné správě? Vše napovídá, že ano - byrokratická hierarchie již začala žít svým autonomním životem, který přestal být ovládan jak jejím nejvyšším centrem (politici neustále mluví o zefektivňování státní správy, ale děje se pravý opak), tak daňovými poplatníky, pro jejichž prospěch byl tento způsob řízení původně vytvořen (daňového poplatníka vůbec nenapadne, že zbytečná pracovní místa na úřadu jsou zbytečná, popř. pokud by tato místa neexistovala, že by odváděl do státní pokladny méně peněz a více by mu zbylo na jeho domácnost). Navíc nepřehledná i legislativa je byrokracii nápomocna a zajišťuje úředníkovu důležitost. Neubráníme se proto konstatování, že naše byrokracie zdegenerovala a daňový poplatník otupěl. Cituji V. Benáčka a J. Kabeleho, Problémy české veřejné správy a byrokracie - současný stav a nástin řešení (2000): „Z pohledu čirého idealismu by bylo zřejmě neúčinnější, kdyby se lidé probudili ze současné letargie, politiky konfrontace a budování prosperity na úkor jiných, a místo spoléhání se na pomoc zvenčí (od byrokratů, profesionálních politiků, zahraničních zájmů) se sami zaktivizovali a začali mluvit do věci veřejných. Tento automatický rozvoj „zdola“ je však málo pravděpodobnou politikou.“

Odpočínáme si nyní od klotových rukávů a přistupme k houmlesákovu. Podíváme-li se na bezdomovce z pohledu zákona, pak se jedná o osoby mající státem zajišťovanou péči jako „osoby bez přístřeší“ (zákon o pomoci v hmotné nouzi č. 111/2006 Sb. a zákon o sociálních službách č. 108/2006 Sb.), ovšem zákonná péče v jejich případě naráží - nejenže bezdomovci nemají kde bydlet a těžko seženou nějakou práci, ale většina z nich nemá nárok na podporu v nezaměstnanosti či na sociální dávky, které jsou zájmy na trvalé bydliště... Pro mnohé je to neřešitelný problém (trpí tzv. „byrofbobí“), navíc mnoho bezdomovců ani netuší, že na sociální dávky nárok má. Nemusím snad připomínat, že velké procento bezdomovců tvoří lidé mentálně zaostalí a pouze se základním vzděláním. Statistické údaje o počtu bezdomovců v České republice

neexistují. Odhady poskytované různými institucemi se velmi silně rozcházejí, např. vázány na trvalé bydliště... M. Obadalová (2001) uvádí rozmezí 35000 až 75000 lidí bez trvalého obydlí. Jiné odhady z r. 2001 hovoří o přibližně 3500 bezdomovcích v Praze a 100 až 300 lidech bez domova v Brně a Ostravě. Odborný odhad na základě sčítání provedeného některými radnicemi, uvádí v Praze v r. 2004 počet 3100 až 4500, v Brně v r. 2006 cca 1500, v Ostravě cca 400. Odborníci odhadují, že v celé republice by mohlo jít zhruba o 10000 lidí (údaj z ledna 2009). Určitým vodítkem jsou údaje ČSÚ z posledního sčítání lidí, domů a bytů z roku 2001. Ze sčítání vyplývá, že roku 2001 žilo 57000 lidí v republice mimo dům, byt a zařízení, jako je například domov důchodců. To bylo už tehdy asi čtyřikrát více než v roce 1991. Ačkoliv problematikou bezdomovectví se v ČR zabývají především nestátní organizace, jejich fungování by nebylo myslitelné bez trvalé finanční podpory státu, veřejné prostředky tvoří hlavní část jejich rozpočtů. Další významnou část finančních prostředků získávají tyto organizace z rozpočtů příslušných obcí. Mezinárodní organizace využívají rovněž dotací ze zahraničních zdrojů, křesťanské charity získávají prostředky na svou činnost organizováním veřejných sbírek, část prostředků je získávána od soukromých dárců. Finanční zajištění činnosti těchto organizací je obecně spojeno s velkou mírou rizika a nejistoty, což nevytváří příznivé podmínky pro další rozšiřování jejich aktivit. Na otázky: „Je houmlesák pro společnost opravdu lepší než přebytečný úředník?, A je to vůbec parazit?“, odpovídám: „Ano, je“, a to v obou případech v kladném smyslu. Pouze ve stručnosti nyní uvádím důvod svého názoru. Není to počet - i v případě, že budu za směrodatný údaj považovat 75000 bezdomovců v ČR, odpovím stejně. Není to ani péče poskytovaná oběma skupinám - úředník má stálý plat a teplou kancelář, zatímco bezdomovec může služeb noclehárny využít maximálně po tři noci. Pro mne je nejdůležitějším rozdílem ona horlivost úředníka dokázat, že není zbytečný - skutečnost, s níž se osobně setkávám neustále. **Přebytečný úředník je pro mne představitelem „energického reformátora pilně dělajícího vše pro to, aby odradil podnikatele od jejich činnosti a rozvrátil (a snížil) tak celkovou produkci“** (H. Hazlitt, 1946). Nezbyvá mi nic jiného, než uznat tvrzení, že nepokryté podporovat nezaměstnané a bezdomovce se vyplatí víc, než udržovat přebytečního úředníka. Jestliže se nám úředník a houmlesák teď ukazují v jiném světle, než jsme je byli schopni doposud vnímat, znamená to, že jsme na nejlepší cestě zamyslet se nad závěry některých ekonomů, že bohatství státu přímo závisí v první řadě na tom, jak se jeho společnost podaří udržet veřejnou administrativu ve funkčním stavu a zabránit tendenci politiků a byrokracie k přerozdělování bohatství, místo aby napomáhala jeho vytváření (M. Olson, W. Baumol, W. Niskanen aj.). Neodpustila bych si, kdybych na závěr necitovala více než padesát let objevenou pravdu H. Hazlitem (1946): „Nemůžeme-li najít lepší argument pro zachování jakékoliv skupiny úředníků, než argument zachování jejich kupní síly, je to signálem, že nadešel čas se jich zbavit.“ **TEXT: GL**

[1] Výběrový soubor zahrnoval ve 2. čtvrtletí roku 2009 necelých 25 tis. bytů na území celé České republiky (necelých 0,6 % všech trvale obydlených bytů), v nichž bylo šetřeno přes 58 tis. respondentů všech věkových skupin. Z nich je více než 50 tis. respondentů ve věku 15 a více let. Tento rozsah souboru umožňuje získat odhady charakteristik trhu práce na úrovni republiky i odhady krajských a oblastních hodnot s přesností požadovanou Eurostatem.

Literatura:

Benáček V., Kabele J. (2000): *Problémy české veřejné správy a byrokracie - současný stav a nástin řešení. Analytická podkladová studie pro Radu vlády ČR pro sociální a ekonomickou strategii*. RASES, Analytické studie, Praha, leden 2000, s. 433-447; Hazlitt, H. (1946): *Ekonomie v jedné lekci*. Praha: Alfa Nakladatelství a Liberální institut, 2008; Obadalová, M. (2001): *Přístup k bydlení sociálně ohrožených skupin obyvatel*. Praha, Výzkumný ústav práce a sociálních věcí
Portál ČSÚ: <http://www.czso.cz/csu/2009edicniplan.nsf/p/3101-09> - *Zaměstnanost a nezaměstnanost v ČR podle výsledků výběrového šetření pracovních sil za 2. čtvrtletí 2009, tabulková část (Zaměstnanost v národním hospodářství, Zaměstnanost v NH dle oblasti) - Tab.č.205/2*

napsali jste nám

Vážení čtenáři,
v této rubrice budeme zveřejňovat Vaše názory a postřehy.

Pište na adresu:

o.s. OPONENT, Blanická 20, 350 02 Cheb,
nebo pošlete e-mail na adresu: info@oponent.cz.

Paní J.R. ze Sokolova nám napsala:

Lidičky, zamyslete se!

To, co se děje v naší zemi a nejen u nás, ale v celém světě, je popisováno jako hospodářská krize. Kdo za ni ůže? Určitě ne lidé, kteří poctivě pracují a snaží se vychovávat děti. Podívejme se teď všichni do svého já a zamysleme se. Určitě tam každý najedme chybu a možná velké chyby. Vždyť si musíme uvědomit, že tu nejsme na věky, po nás přijdou jiní. Všichni přece chceme, abychom se měli dobře my a naše děti, ale co pro to děláme? Co předáme dalším generacím? Ten, kdo si myslí, že musí dát svému dítěti majetek, peníze, aby se mělo dobře, aby bylo zajištěno, to není dar. To je ta největší chyba, protože předat bychom měli hlavně lásku. Už asi mnoho z nás zapomělo, co to láska je. V této době je důležitý business a mít prachy. Doba je přetechnizovaná. Každý chce mít krásné auto, velkou vilu apod. To je ten dnešní pravý život? A to se netýká jen obyčejných lidí, kterých je většina, ale hlavně takových jako jsou politici, právníci, soudci, lékaři, manažeři, úředníci apod. Všichni máme mozek, kde jsou uloženy všechny podstatné smysly: moudrost, láska, poctivost, zodpovědnost, radost,..., ale také v našem mozku nalezneme nenávisť, zlo, neochotu, sobectví. A co převládá, zda dobro nebo zlo, toť otázka. Proto by si každý z nás měl uvědomit, co dělá a co nedělá dobře. Ten, kdo si myslí, že se ho to netýká, tak je svým způsobem nemocný a měl by se léčit. Hlavně politici by si měli uvědomit, proč jsou ti důležití - protože vedou důležitou a zodpovědnou práci, která se projevuje na nás všech. Říkává se v pohádkách, že když král je moudrý, tak jsou spokojení i jeho poddaní. V pohádkách je pravda - někdy by si měli naši politici pohádky číst a vzít si z nich příklad. Většina politiků si ani neuvědomuje, jak se chovají a co si o nich myslí občané, kteří jim dávají právo velet, a co si řekne občan v dnešní době - čím je to vina, že je krize, že lidé přicházejí o práci, že je více bezdomovců a že více mladých lidí přemýšlí o sebevraždě nebo o tom, kolik lidí postřílí? Ne, to není vina obyčejných poctivých lidí, ale je to vina vlády, která špatně vládne a nechá monopol, aby si dělal, co chce. Ať o tom všem vláda přemýšlí včetně prezidentů. Vždyť obyčejní lidé jsou důležití pro společnost, vždyť chtějí spokojeně žít, pracovat, vychovávat své potomky, aby měli prostředky na obživu a slušné bydlení. A co pro to vláda dělá? Chce, aby mladí, kteří začínají svůj produktivní život v této společnosti, nemohli po škole sehnat práci? Chce, aby mladí, kteří mají rodinu, museli brát úvěry a pak, když přijdou o práci, se z nich stali chudáci? Chce, aby bylo více kriminality - krádeže, podvody, vraždy? To chce naše vláda? **Mělo by se říct DOST!** A nečekat, až se tento svět zhroutí, což si určitě nikdo nepřeje. Proto bychom se měli všichni zamyslet a a něco s tím udělat. Říká se, že jaká je rodina, tak takové má děti, to znamená, že když se špatně rodiče starají o své děti, dopadne to vždycky zle. A tak je to i s vládou, když se špatně stará o své občany. Lidičky, zamyslete se nad svým životem a každý z Vás by měl něco udělat proto, aby se to změnilo. Nikdo to za nás nevyřeší, je to náš život a my jsme na tomto světě každý jen jednou. Co po nás zůstane, budou muset naši potomci těžce napravovat.

Co když už nezáleží na tom

KOHO VOLÍTE?

svobodni.cz

SVOBODA - ODPOVĚDNOST - SPRÁVEDLNOST

Není Vám lhostejné, co se kolem Vás děje?

Máte už dost příkazů, zákazů
a šikanování na úřadech?

Jste ochotni udělat něco pro změnu?

Nabízíme Vám alternativu.

Pojďte s námi do toho!

www.svobodni.cz

e-mail: lickova@svobodni.cz

4. ZO ČSOP Cheb zve
děti i dospělé, zkrátka Vás všechny

kdo máte rádi přírodu,

17.3. Za krásami Bornea (přednáška)

17:00 Purkyňova síň OHES Cheb,
přednáší T. Tymel, garance D. Jäger

10.4. Geologická exkurze

1.5. Vítání ptačího zpěvu

12.6. Výcházka kolem Lázní Kynžvart

26.6. Brigáda Děvín

podrobnější informace získáte dotazem na: info@oponent.cz

Občasník vydává

o.s. OPONENT

www.oponent.cz

IČ: 22676406

adresa redakce:

Blanická 20

350 02 Cheb

e-mail:

info@oponent.cz

OBČASNÍK OPONENT je distribuován zdarma. Za redakci zodpovídá Gabriela Licková, členka výboru občanského sdružení OPONENT.
E-mail: info@oponent.cz

Autorská práva vykovává vydavatel. Bez písemného svolení vydavatele je zakázáno jakékoliv užití části nebo celku díla, zejména rozmnožování a šíření jakýmkoliv způsobem, mechanickým nebo elektronickým, v českém nebo jiném jazyce.

LADISLAV JAKL: Jak zničit politiku? Regionalizací!

Politiku je třeba zlikvidovat. Je třeba ji degradovat na úroveň pitvání místních či regionálních problémů, je třeba z ní vytlačit obecné ideje, vytěsnit základní hodnoty. Je třeba odebrat jí témata, jako je svoboda jednotlivce, role státu, míra přerozdělování, míra regulace, poměr práva veřejného a soukromého, jako je debata o nutném rozsahu veřejných statků. Politici napříště mají už jen soutěžit o to, kdo umí lépe spravit vodovod, utáhnout matku nebo šroubek, vyprosit si balík peněz na tom kterém úřadu. O důležitých věcech je přece dávno rozhodnuto, z Bruselu nám má už navždy vládnout politicky korektní, sociálně spravedlivá a patričně zezelenalá moc elit havlovského typu. Nač se zaobírat základními univerzálními tématy, je třeba už jen polevičácku řešit za lidi jejich denní strasti, vnučovat jim schválenou podobu dobra až do jejich obýváků, kuchyní a ložnic. Tomu se přizpůsobuje i avantgardní předvoj nové, omyvatelné a aseptické eurocivilizace: Česká televize. A tak už poněkolkáté rozbila předvolební kampaň na svých obrazovkách do jednotlivých regionů. A ptá se tamních lídrů, co hezkého udělají pro svůj kraj, pro místní nemocnici, nádraží, spalovnu. A nikomu to není divné. Nikdo neřekne: to ale nejsou krajské volby, to jsou celostátní parlamentní volby, jejich tématem má být zásadní směřování celé republiky! Jenže co je občanům do nějakého zásadního směřování, to už bylo dohodnuto jinde. A tak je třeba vnutit voličům představu, že lepší kandidát je ten, co umí odrecitovat, kde všude v kraji spraví most a který kopec zachrání před zlými podnikateli. A hlavní politické strany tuhle hru nadšeně přijímají. Politiku už v nich nedělá skoro nikdo, jejich vedení ovládli regionální bossové, na ideje není čas, nabízí se dokola jen samá řešení, nabízí se operativa, nabízí se dílčí dobra, o jejichž nadstranické užitečnosti přece nikdo nepochybuje. A my budeme spokojeni, protože od té hlušné politiky bude navždy pokoj.

Převzato s laskavým svolením autora z blogu iDENS.cz

Žárovky a úsporné zářivky aneb Co podle EU máte a co nemáte vědět

Zákazem 100+W žárovek omezila EU svobodnou volbu občanů a o další krůček je přiblížila je k cílové totalitě. Příslušný EU příkaz (překlad anglického slova directive jako směrnice je nepřesný) je motivován ušetřením elektřiny, neboť náhradní zdroje světla pro stejnou intenzitu vydávaného světla potřebují méně energie. Jsou sice dražší, ale mají delší životnost a po započetí ceny elektřiny je jejich použití levnější. To je to, co evropští občané podle představ EU vědět mají. V současné době jsou cenově nejvýhodnější a byrokraty a aktivisty silně propagovanou náhradou zakázaných žárovek fluorescenční zářivky. V následujícím jsou uvedeny některé jejich vlastnosti, které občanům EU zatajila, ale měli by je ve vlastním zájmu znát. Fluorescenční zářivky mají podle výrobců životnost až 10 000 hodin, tedy něco přes jeden rok. Vydrží tedy asi 5x déle než obyčejné žárovky s prodlouženou životností. **Údaj o životnosti ovšem platí pro laboratorní podmínky a nepřetržitý svit. Jejich používání při nižších teplotách a hlavně časté rozsvěcování a zhasínání podstatně snižuje životnost.** Použití zářivek na místech, kde se svítí často a krátce je tedy z hlediska nákladů přinejmenším sporné. Spektrum světla vydávaného zářivkami se velmi liší od světla žárovek i Slunce. I když se výrobci snaží, zářivky stále mají nedostatky s věrností zobrazení barev. Skoro všichni lidé oba nedostatky vnímají a mnozí je vnímají jako nepříjemné. Světlo ve fluorescenčních zářivkách vzniká elektrickým výbojem v parách rtuti. Je to ultrafialové světlo, které je luminoforem na vnitřních stěnách trubice zářivky přeměňováno na viditelné světlo v několika vlnových délkách. Proto je spektrum zářivky nespojité. Bez par rtuti by zářivka nefungovala. V každé zářivce je jich v závislosti na její velikosti 5 až 10 miligramů. To platí pro zářivky do 20W výkonu určených pro domácnosti. Velké zářivky určené pro velké prostory mají samozřejmě rtuti mnohem více. Rtuť je prvek velmi jedovatý a 10 mg par, byť se zdá být množstvím nepatrným, představuje při rozbití zářivky značné zdravotní riziko. Rtuť je toxická ve všech svých skupenských a chemických variantách. Do organismu se dostává přes pokožku, trávicím traktem a plícemi. **Páry rtuti jsou nejnebezpečnější a právě ty jsou ve fluorescenčních zářivkách.** Rtuť se ve vzduchu vyskytuje v koncentraci 3 ng na m³ a dostává se do něj z přírodních a antropogenních zdrojů. Ani ve velmi znečištěných průmyslových oblastech nepřekračuje obsah 100 ng na m³ a je nižší než v okolí vulkánů a horkých pramenů. Rozbitím zářivky v místnosti (80 m³) se koncentrace Hg zvýší o mnoho řádů a dostane se i o mnoho řádů nad maximální přípustnou hodnotu určenou hygienickými předpisy. V plících je absorbováno 80% vdechnuté rtuti, která se následně ukládá zejména v nervových tkáních, které trvale a nevratně poškozuje. Přetrvává v nich desítky let. V lékařství je znám případ dentistického technika, který se v práci nadýchal silně koncentrovaných par rtuti. Po chelační léčbě poklesl obsah rtuti v jeho krvi na mírně zvýšenou hodnotu. Jeho pro otravu rtutí typické psychické potíže však nezmizely a nedokázal se vrátit do práce. Když po 16 letech zemřel na rakovinu plic, bylo množství rtuti v jeho mozku ve srovnání s jinými vzorky stále o dva řády vyšší. Ukládání rtuti v mozku je jedním z faktorů, které velmi pravděpodobně způsobují závažné choroby, zejména Alzheimerovu

nemoc. Ta silně postihuje evropskou populaci. Některé z anatomických příznaků (ne klinických) má malé procento lidí už po třicítce a ve věkové skupině 80+ příznaky nemá jen 5% lidí. Oběti Alzheimerova mají statisticky signifikantně vyšší obsah rtuti v mozku (17,5 ng Hg/g tkáně, lidé bez klinických příznaků 3,4 ng/g). Známe je dokonce i možný molekulární mechanismus, neboť nemocní mají méně účinnou variantu proteinu, který odstraňuje rtuť z nervové tkáně. Pro úplnost nutno dodat, že náklady na péči o nemocné této neléčitelné degenerativní nemoci jsou obrovské a že za hlavní zdroj rtuti považují lékaři zubní amalgamové plomby. **Rozbité a nedbale likvidované fluorescenční zářivky jsou novým a významným zdrojem.** Při váze lidského mozku 1kg a koncentraci 17 ng Hg/g tkáně je v mozku zemřelého na Alzheimerova 5800 krát méně rtuti než v jedné zářivce. Jediným spolehlivým způsobem likvidace rtuti je reakce se sírou. Vzniklý HgS je ve vodě nerozpustný a chemicky stabilní. Vzhledem k vlastnostem síry by dekontaminace zamořených bytů mohla pro nešťastné majitele mít tak nepříjemné následky, že ji raději neprovedou. Pouze vyvětrají a budou si myslet, že to stačí. Evropa je výrobcem a vývozcem rtuti, ale v ní používané zářivky jsou v drtivé většině vyráběny v Číně. Zprávy o akutních otravách a chronických potížích čínských dělníků ve znovuotevřených dolech na rtuť a v nových továrnách na zářivky proběhly už i českým tiskem. Používáním zářivek způsobují Evropané utrpení Číňanům. EU chystá nařízení zakazující vývoz rtuti a výrobků s jejím obsahem ze země unie. Zdůvodnění, jak ani jinak být nemůže, je starost nevolených vládců o životní prostředí. Poptávka po rtuti trvale klesá i bez rozkazů eurokracie, protože technologický pokrok přináší levnější a bezpečnější alternativy. Vnučování toxických rtuťových zářivek Evropanům je v rozporu s přirozeným vývojem a není pro ně přínosem. Racionální jednání ve vztahu k toxickým zářivkám a domácím světelným zdrojům je následující: **Vezměte v úvahu spektrum světla, reálnou životnost zářivky a hodnotu ušetřené elektřiny a rozmyslete si, jestli zářivku vůbec potřebujete.** Pokud ji chcete používat dejte velký pozor, aby se nerozbila. Nefunkční zářivku odneste do nebezpečného odpadu. Zvažte vytvoření zásob obyčejných žárovek, pořízení žárovky halogenové nebo žárovky s LED čipem. LED vydrží 30 000 hodin, spektrum světla je přirozenější a pokud se vám zdá drahá, počkejte pár let na snížení cen. Nemožu si odpustit ještě jednu poznámku. Pro článek jsem použil i údaje z dokumentu komise EU a amerických státních institucí. EU i US byrokracie slouží stejnému odpornému účelu, ale šíře a logičnost argumentace US institucí (EPA, USGS) je v případě dokumentů o rtuti nesrovnatelně vyšší. EU argumentace spíše připomíná zprávy IPCC a emotivní legendy ekologických aktivistů (např. tu o vlivu DDT na sílu skořápek ptačích vajec). **TEXT: VŘ**

Převzato se svolením autora z blogu www.svobodni.cz